

І. Ю. Мурдій

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Встановлено, що діяльність із забезпечення функціонування автомобільних доріг спрямована на забезпечення стану нормального функціонування лінійного комплексу інженерних споруд, призначеного для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів. Підкреслено, що встановлення сутності й особливостей такого забезпечення є однією з найбільш важливих теоретико-правових аспектів дослідження адміністративно-правових засад реалізації державної політики в сфері управління автомобільними дорогами в Україні. Виокремлено й охарактеризовано особливості забезпечення функціонування автомобільних доріг. Зазначено, що під забезпеченням функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання слід розуміти регламентовану адміністративно-правовими нормами сукупність суспільних відносин, що виникають, видозмінюються та знаходять свій розвиток у зв'язку із діяльністю уповноважених суб'єктів, що спрямована на забезпечення стану нормального функціонування лінійного комплексу інженерних споруд, призначеного для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів. Указані правовідносини як об'єкт адміністративно-правового регулювання зазнають регулюючий вплив шляхом реалізації норм адміністративного права, що знайшли свою об'єктивізацію в численних законах України, в тому числі актах кодифікованого законодавства, а також підзаконних нормативно-правових актах. Указано, що правовідносини з приводу забезпечення функціонування автомобільних доріг мають наступне структурне наповнення: 1) загальнодержавні та спеціальні суб'єкти; 2) об'єкт – власне функціонування автомобільних доріг; 3) юридичний (сукупність прав, обов'язків і повноважень суб'єктів) і фактичний (реальні прояви поведінки їх суб'єктів) зміст.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, забезпечення функціонування автомобільних доріг, правовідносини, суб'єкт, об'єкт, юридичний зміст, фактичний зміст.

Постановка проблеми. Діяльність із забезпечення функціонування автомобільних доріг спрямована на забезпечення стану нормального функціонування лінійного комплексу інженерних споруд, призначеного для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів. Тому встановлення сутності й особливостей такого забезпечення є однією з найбільш важливих теоретико-правових аспектів дослідження адміністративно-правових засад реалізації державної політики в сфері управління автомобільними дорогами в Україні. У цьому контексті актуальним є питання про виокремлення особливостей забезпечення функціонування автомобільних доріг.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблематику адміністративно-правового регулювання окремих сфер суспільних відносин, зокрема,

функціонування автомобільного транспорту та автомобільних доріг, часто піднімали в своїх наукових напрацюваннях такі вчені, як: А. Бойко, Р. Демків, О. Джафарова, В. Доненко, Р. Миронюк, В. Пчелін, С. Шатрава, О. Шумейко й інші. Проте досі залишається не вирішеним питання про забезпечення функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання. У зв'язку з чим **мета** статті полягає у визначенні та характеристиці особливостей функцій держави.

Виклад основного матеріалу. В якості одного з основних змістовних елементів категорії «забезпечення функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання» слід розглядати сукупність норм адміністративного права, за допомогою яких компетентними суб'єктами здійснюються регулюючий вплив на досліджувану сферу суспіль-

них відносин. Такі норми адміністративного права знайшли свою об'єктивізацію в численних актах чинного національного законодавства.

Недаремно, О.В. Джафарова досліджуючи питання дозвільної діяльності органів публічної адміністрації звертає увагу, що в Україні діє чимало нормативних актів, які містять норми права, що регулюють дозвільні відносини, які виникають між публічною адміністрацією та фізичними та юридичними особами публічного та приватного права з приводу реалізації прав і законних інтересів останніх. Це положення Конституції України, міжнародні договори, закони України, а також підзаконні нормативні акти. Певна кількість норм адміністративного права зосереджена також і у неформалізованих джерелах права [1, с. 141].

Враховуючи вказану наукову позицію, у першу чергу, в цьому контексті нашого дослідження варто назвати Закон України «Про автомобільні дороги» від 8 вересня 2005 року, який визначає правові, економічні, організаційні та соціальні засади забезпечення функціонування автомобільних доріг, їх будівництва, реконструкції, ремонту й утримання в інтересах держави та користувачів автомобільних доріг. При цьому відповідно до ст. 1 вищенаведеного нормативно-правового акта автомобільна дорога – це лінійний комплекс інженерних споруд, призначений для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів [2]. У цьому контексті відмітимо, що окрема увага законодавцем приділена питанням будівництва, реконструкції, ремонту й утримання автомобільних доріг, що є найважливішими аспектами забезпечення їх функціонування.

Окремі аспекти забезпечення функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання знайшли свою об'єктивізацію в приписах численних законів України, серед яких в якості прикладу слід назвати наступні: Закон України «Про автомобільний транспорт» від 5 квітня 2001 року; Закон України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» від 18 вересня 1991 року; Закон України «Про концесію» від 3 жовтня 2019 року; Закон України «Про мультимодальні перевезення» від 17 листопада 2021 року; Закон України «Про стандартизацію» від 5 червня 2014 року; Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» від 19 травня 2011 року; Закон України «Про будівельні норми» від 5 листопада 2009 року; Закон України «Про акредита-

цію органів з оцінки відповідності» від 17 травня 2001 року; Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року; Закон України «Про рекламу» від 3 липня 1996 року; Закон України «Про транспорт» від 10 листопада 1994 року; Закон України «Про дорожній рух» від 30 червня 1993 року; тощо.

Аналізуючи закони України, на основі приписів яких здійснюється адміністративно-правове регулювання суспільних відносин, що виникають і знаходять свій розвиток у зв'язку із забезпеченням функціонування автомобільних доріг України також слід вказати на акти кодифікованого законодавства або ж кодекси. На сторінках юридичної енциклопедичної літератури підкреслюють те, що кодекс – це нормативний акт, що об'єднує та систематизує норми права, які належать до певної галузі законодавства й регулюють у цій галузі відповідну сферу суспільних відносин, а іноді – належать до підгалузей права. Кодекс, наголошує авторський колектив сучасної правової енциклопедії, є законом, який об'єднує систему норм певної галузі права. Його статті розташовуються в суворій логічній послідовності, відбивають внутрішню структуру галузі права [3, с. 159]. В якості прикладу актів кодифікованого законодавства, на підставі положень яких здійснюється адміністративно-правове регулювання забезпечення функціонування автомобільних доріг слід назвати наступні: Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року; Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року; Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року; Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року; тощо.

Найбільша концентрація норм адміністративного права як засобів здійснення адміністративно-правового регулювання суспільних відносин щодо забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні знаходиться в приписах підзаконних нормативно-правових актів. Як зауважує В.Б. Пчелін, рамки закону не дозволяють повною мірою передбачити весь комплекс ситуацій, що підлягають правовій регламентації. У зв'язку із цим на законодавчому рівні передбачена можливість самостійного регулювання суспільних відносин, що дозволяє, наприклад, оперативно визначати компетенцію різних державних органів, права й обов'язки їхніх посадових осіб і службовців [4, с. 74–75]. Не є в цьому випадку виключен-

ням і сфера суспільних відносин щодо забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні.

Так, серед актів підзаконного законодавства, на підставі яких здійснюється адміністративно-правове регулювання забезпечення функціонування автомобільних доріг, у першу чергу слід назвати акти Президента України: указ Президента України «Про деякі заходи щодо створення умов для розвитку та підвищення якості автомобільних доріг» від 19 липня 2019 року № 529/2019; указ Президента України «Про заходи щодо підвищення ефективності управління дорожнім господарством України» від 8 листопада 2001 року № 1056/2001; указ Президента України «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму» від 18 серпня 2020 року № 329/2020; указ Президента України «Про Координаційну раду з реалізації програми «Велике будівництво» від 23 червня 2020 року № 246/2020; указ Президента України «Про концесію на будівництво та реконструкцію автомобільних доріг» від 4 липня 1998 року № 735/98; указ Президента України «Про деякі заходи щодо розвитку автомобільних доріг в Україні» від 29 січня 2008 року № 62/2008; указ Президента України «Про поліпшення інформаційного забезпечення на автомобільних дорогах України» від 22 січня 2001 року № 30/2001; тощо.

Наступна група підзаконних нормативно-правових актів, на основі яких здійснюється адміністративно-правове регулювання суспільних відносин щодо забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні, утворена сукупністю актів Кабінету Міністрів України, в якості прикладу яких слід назвати наступні: постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 року № 198, якою затвердженні Єдині правила ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правила користування ними та охорони; постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання фінансування робіт з відновлення зруйнованого майна та інфраструктури» від 29 липня 2022 року № 879; постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1242, якою затверджено перелік автомобільних доріг загального користування державного значення; розпорядження Кабінету Міністрів України «Про вжиття заходів з недопущення руйнування автомобільних доріг у період підвищеної температури повітря» від 17 червня 2020 року № 842-р; поста-

нова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1316, якою затверджено Порядок підтвердження кваліфікації осіб, які проводять аудит та перевірку безпеки автомобільних доріг; постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту з проведення капітального ремонту автомобільних доріг загального користування» від 5 лютого 2020 року № 192; постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2018 року № 382, якою затверджено Державну цільову економічну програму розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на 2018–2023 роки; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження єдиних вимог щодо проектування, нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг загального користування» від 28 грудня 2016 року № 1065; розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2008 року № 1096-р, яким схвалено Концепцію реформування системи державного управління автомобільними дорогами загального користування; постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо збереження автомобільних доріг» від 27 червня 2007 року № 879; тощо.

Як об'єкт адміністративно-правового регулювання сфера забезпечення функціонування автомобільних доріг зазнає регулюючий вплив з боку центральних органів виконавчої влади, які здійснюють його шляхом прийняття відповідного нормативно-правового акта. У даному випадку, передусім мова має йти про акти центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері дорожнього господарства, як-то: наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27 листопада 2017 № 310, яким затверджено Типові правила благоустрою території населеного пункту; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 8 листопада 2017 № 296, яким затверджено Правила утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху вулично-дорожньої мережі населених пунктів; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 № 54, яким затверджено Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів; наказ Міністерства інфраструктури України від 12 серпня 2022 року № 598, яким затверджено Порядок виявлення аварій-

но-небезпечних ділянок та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод; наказ Міністерства інфраструктури України від 18 травня 2021 року № 267, яким затверджено Порядок ведення, надання відомостей з реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг, включення до та виключення з реєстру аудиторів безпеки автомобільних доріг; наказ Міністерства інфраструктури України від 18 травня 2021 року № 266, яким затверджено Порядок проведення перевірки безпеки автомобільних доріг; наказ Міністерства інфраструктури України від 9 квітня 2021 року № 204, яким затверджено Порядок проведення аудиту безпеки автомобільних доріг; наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 24 березня 2023 року № 182, яким затверджено Методику визначення шкоди та збитків, завданих інфраструктурі транспорту, інфраструктурі електронних комунікаційних мереж та об'єктів поштового зв'язку внаслідок збройної агресії Російської Федерації; тощо.

Окрім цього, як об'єкт адміністративно-правового регулювання сфера забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні зазнає регулюючий вплив з боку нормативно-правових актів, прийнятих спільно декількома центральними органами виконавчої влади. У такому разі, в якості прикладу такого спільного нормативно-правового акта слід навести наказ Міністерства інфраструктури України та Міністерства внутрішніх справ України від 10 грудня 2013 року № 1007/1207, яким затверджено Порядок взаємодії Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті, Міністерства внутрішніх справ України, Державного агентства автомобільних доріг України під час організації та проведення робіт із зважування та здійснення габаритно-вагового контролю транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів на автомобільних дорогах загального користування.

Отже, як свідчить проведений аналіз, адміністративно-правове регулювання забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні здійснюється шляхом реалізації норм адміністративного права, що знайшли свою об'єктивізацію в численних законах України, в тому числі актах кодифікованого законодавства, а також підзаконних нормативно-правових актах, що приймаються Президентом України, Кабінетом Міністрів України та центральними органами виконавчої влади. Саме тому сукупність вказаних нормативно-правових актів слід розглядати як один з найважливіших змістовних елементів

в контексті дослідження сфери забезпечення функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання. Що ж стосується інших з таких змістовних елементів, то вони знайшли своє зосередження власне в структурі суспільних відносин, що виникають і знаходять свій розвиток з приводу забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні. При цьому, з огляду на те, що такі суспільні відносини, як було встановлено вище, зазнають регулюючий вплив з боку правових норм, вони мають бути позначені як правовідносини.

Зокрема, як відмічається на сторінках фахової літератури з теорії права, правовідносини – це суспільні відносини, врегульовані правом, учасники яких є носіями суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, що охороняються й гарантуються державою. Правові відносини (правовідносини) є одним з найважливіших правових явищ в юридичній практиці й одним із найскладніших понять у правовій науці [5, с. 57; 6, с. 445]. При цьому, наголошує авторський колектив підручника «Загальна теорія держави і права», правовідносини є юридичним виразом фактичних суспільних відносин, де одна сторона на основі правових норм вимагає від іншої сторони виконання певних дій або утримання від них, а інша сторона повинна виконати ці вимоги, що охороняються державою [7, с. 335]. Саме на такому значенні правовідносин ґрунтується вчення про те, що їх слід сприймати як необхідну, обов'язкову умову втілення норм права в життя. А тому слід підтримати позицію Ю.В. Данилюка, який дійшов висновку стосовно того, що правовідносини слугують головним засобом, за допомогою якого норми права починають діяти, регулюючи поведінку суб'єктів цих правовідносин [8, с. 13]. Саме тому в контексті дослідження забезпечення функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання, нами в першу чергу було встановлено й проаналізовано нормативно-правові акти, на підставі положень яких воно здійснюється.

Говорячи ж про правовідносини з приводу забезпечення функціонування автомобільних доріг, які й слід розглядати в якості об'єкту адміністративно-правового регулювання, слід зазначити, що вони, як і будь-які інші, мають традиційну структурну побудову. В якості змістовних елементів якої розглядають їх суб'єктів, об'єкти й юридичний зміст [7, с. 336]. Так, вчені-правознавці зазначають, що суб'єкт правовідносин –

це не тільки універсальна, а й унікальна і специфічна правова форма реалізації особами (суб'єктами права) своїх прав та обов'язків у певному правовідношенні [9, с. 94; 10, с. 193]. При цьому суб'єкт правовідносин розглядається не просто як один з його структурних елементів, а як провідний з них, тобто такий навколо якого вони формуються. У цьому контексті вважаємо за доречне навести позицію О.С. Рождественської, яка зазначає, що суб'єкт – це та вісь, навколо якої формуються правові зв'язки, відносини в цілому [11, с. 15].

З урахуванням наведених вище позицій, в якості суб'єктів правовідносин щодо забезпечення функціонування автомобільних доріг в Україні можуть бути розглянуті загальнодержавні суб'єкти, як-то: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, які шляхом прийняття відповідного нормативно-правового акта здійснюють регулюючий вплив на них задля їх упорядкування, закріплення правил поведінки їх учасників, тощо. При цьому окрему групу суб'єктів досліджуваної сфери суспільних відносин будуть складати спеціальні суб'єкти, які реалізують державну політику саме в сфері управління автомобільними дорогами в Україні.

В якості ще одного структурного елементу правовідносин щодо забезпечення функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання слід розглядати те, з приводу чого вони виникають, на що спрямовані. У даному випадку мова йде про такий структурний елемент відповідних правовідносин як їх об'єкт, що не слід плутати власне з об'єктом правового регулювання. Так, якщо об'єктом правового регулювання є самі суспільні відносини, які зазнають регулюючого впливу, то їх об'єктом є певна потреба в їхньому функціонуванні. Зокрема, як зауважують учені-правознавці, об'єкт правовідносин – це блага, заради одержання, передані або використання яких суб'єкти права вступають у правовідносини [12, с. 67; 6, с. 446]. При цьому, як відмічає О.Г. Рувін, поняття об'єкту в праві різняться між собою. У загальнотеоретичній площині дану категорію сприймають, як сукупність певних людських благ, які людина отримує в процесі своєї життєдіяльності та, що найважливіше, має право на їх отримання. У межах доктринальних галузевих визначень подібна точка зору конкретизується, а перелік відповідних матеріальних і нематеріальних благ розширюється. Зокрема, наголошує учений, в галузевій

інтерпретації об'єкт права в більшості випадків набуває вигляду якогось конкретного юридично об'єкту, юридичного факту, яке веде до виникнення правовідносин [13, с. 162].

З урахуванням наведених позицій, в якості об'єкту досліджуваних правовідносин слід розглядати власне функціонування лінійного комплексу інженерних споруд, призначеного для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів. При цьому забезпечення функціонування даного комплексу буде відбуватися шляхом реалізації державної політики за відповідними напрямками. Такі напрями мають комплексний, складний та багатоаспектний характер, а їх реалізація має першочергове значення в аспекті забезпечення функціонування автомобільних доріг.

В якості ще одного структурного елементу правовідносин, які виникають і знаходять свій розвиток у зв'язку із забезпеченням функціонування автомобільних доріг, слід розглядати їх зміст. Фахівці з теорії права зауважують, що основний зміст правовідносин виражається в суб'єктивних правах, юридичних обов'язках його суб'єктів. Вони визначають юридичне взаємне положення цих суб'єктів, формуючи конкретний тип їх поведінки через ті, що кореспондують один одному права та обов'язки заради задоволення відповідних інтересів (потреб) [14, с. 280]. Своєю чергою, автори підручника «Загальна теорія держави і права» відмічають, що змістом правовідносин, що виникають у процесі суспільного розвитку, є суб'єктивні права й юридичні обов'язки їх учасників, що охороняються державою. У правовідносинах суб'єкти права виступають контрагентами в процесі виконання ними вимог норми права та набуття певних прав й обов'язків [7, с. 344]. Із чого слідує, що в якості змісту правовідносин з приводу забезпечення функціонування автомобільних доріг слід розглядати сукупність прав та обов'язків їх суб'єктів.

Разом із тим, зауважує Д.В. Ковальський, у юридичній літературі складне питання щодо змісту правовідносин висвітлюється по-різному. В основному майже всі представники науки теорії права, які займаються проблемою правовідносини, вважають, що в правовідносинах можуть бути виділені матеріальний та юридичний зміст. До останнього одностайно відносять суб'єктивні права й обов'язки. Тоді як матеріальний зміст правовідносин – це фактичне відношення, що опосередковується юридичними нормами (до складу змісту правовідносин

включаються, з одного боку, права й обов'язки, а з іншого – поведінка) [15, с. 102–103]. Окрім цього, зміст правовідносин розглядається з позиції статичності та динаміки. Зокрема, на думку Р.М. Аюпової, статикою змісту правовідносин виступають визначені нормами адміністративного права суб'єктивні права й юридичні обов'язки суб'єкта цієї галузі, а динамікою змісту правовідносин виступають конкретні дії (діяльність) учасника цих правовідносин з приводу реалізації належних йому суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, які втілюються в безпосередньому правовому зв'язку [16, с. 115]. На нашу ж думку, більш вдалим є підхід тих учених, які зміст відповідних суспільних відносин розглядають як поєднання юридичних (прав та обов'язків) та фактичних складових (реальної поведінки учасників таких суспільних відносин). Адже вказуючи, що зміст правовідносин є матеріальним або ж динамічним, учені-правознавці так чи інакше при визначенні його сутності використовують категорію «фактичний». Своєю чергою, визначення змісту правовідносин як юридичного вказує на його закріплення в нормативно-правових приписах.

Так, цілком слушною в цьому контексті виглядає позиція В.І. Щербини, який наголошує на тому, що зміст правовідносин – це своєрідний синтез фактичного, тобто здатність суб'єктів до вольових актів, до діяльності, та юридичного, тобто норм права. У результаті зміст будь-яких правовідносин набуває подвійного характеру [17, с. 86–87]. З огляду на що під змістом правовідносин щодо забезпечення функціонування автомобільних доріг слід розуміти сукупність прав та обов'язків (повноважень) їх суб'єктів та фактичних їх проявів у межах таких суспільних відносин.

Висновки. Отже, як свідчить аналіз вищеведеного матеріалу, під забезпеченням функціонування автомобільних доріг як об'єкту адміністративно-правового регулювання слід розуміти регламентовану адміністративно-правовими нормами сукупність суспільних відносин, що виникають, видозмінюються та знаходять свій розвиток у зв'язку із діяльністю уповноважених суб'єктів, що спрямована на забезпечення стану нормального функціонування лінійного комплексу інженерних споруд, призначеного для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів. Указані правовідносини як об'єкт адміністративно-правового регулювання зазнають регулюючий вплив шляхом реалізації норм адміністративного права, що знайшли

свою об'єктивізацію в численних законах України, в тому числі актах кодифікованого законодавства, а також підзаконних нормативно-правових актах. При цьому правовідносини з приводу забезпечення функціонування автомобільних доріг мають наступне структурне наповнення: 1) загальнодержавні та спеціальні суб'єкти; 2) об'єкт – власне функціонування автомобільних доріг; 3) юридичний (сукупність прав, обов'язків і повноважень суб'єктів) і фактичний (реальні прояви поведінки їх суб'єктів) зміст.

Список використаної літератури:

1. Джафарова О.В. Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: питання теорії та практики: моногр. Харків : Діска плюс, 2016. 688 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7754>
2. Про автомобільні дороги: закон України від 08.09.2005 № 2862-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 51. Ст. 556.
3. Сучасна правова енциклопедія / О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко, В.С. Ковальський [та ін.]; за заг. ред. О.В. Зайчука ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 408 с.
4. Пчелін В.Б. Підзаконне нормативно-правове регулювання провадження в справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих органам Національної поліції України. *Правова позиція*. 2021. № 1 (30). С. 74–77.
5. Теорія держави та права: навч. посіб. / [Є.В. Білозьоров, В.П. Власенко, О.Б. Горова, А.М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.]; за заг. ред. С.Д. Гусарева, О.Д. Тихомирова. Київ: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
6. Теорія держави і права в тестових завданнях: навч. посібник / Кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л.Р. Наливайко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 760 с.
7. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2011. 584 с.
8. Данилюк Ю.В. Теоретичні засади конституційних правовідносин в Україні: дис. ... кандидата юрид. наук: спец. 12.00.02. Київ, 2009. 203 с.
9. Санжарук Т.О. Поняття «суб'єкт права» та «суб'єкт правовідносин»: питання розмежування. *Актуальні проблеми держави і права*. 2003. Вип. 21. С. 91–95.
10. Яковлева Г.О. Суб'єкти права соціального забезпечення: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.05. Харків, 2019. 452 с.

11. Рождественська О.С. Особливий суб'єкт інформаційних правовідносин (загальнотеоретичний аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2008. 190 с.
12. Штефан А. Об'єкт і зміст цивільних процесуальних правовідносин. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2017. № 3. С. 64–69.
13. Рувін О.Г. Адміністративно-правові засади здійснення контролю за діяльністю судово-експертних установ: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2021. 410 с.
14. Теорія права і держави: підручник / за заг. ред. А.С. Васильєва. Київ: КНТ. 401 с.
15. Ковальський Д.В. Земельно-процесуальні правовідносини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Київ, 2005. 194 с.
16. Аюпова Р.М. Адміністративно-правові відносини за участю господарських судів в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2017. 253 с.
17. Щербина В.І. Загальна характеристика структури охоронних правовідносин у трудовому праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 3. С. 86–87.

Murdii I. Yu. Peculiarities of ensuring the functioning of highways as an object of administrative and legal regulation

It has been established that the activity of ensuring the functioning of highways is aimed at ensuring the state of normal functioning of the linear complex of engineering structures, designed for continuous, safe and convenient movement of vehicles. It has been emphasized that the establishment of the essence and features of such provision is one of the most important theoretical and legal aspects of the study of the administrative and legal foundations of the implementation of state policy in the field of highway management in Ukraine. Features of ensuring the operation of highways have been highlighted and characterized. It has been noted that ensuring the functioning of highways as an object of administrative-legal regulation should be understood as a set of social relations regulated by administrative-legal norms that arise, change and find their development in connection with the activities of authorized subjects, which is aimed at ensuring the state of normal functioning of the linear complex of engineering structures, designed for continuous, safe and convenient movement of vehicles. The specified legal relations as an object of administrative and legal regulation are subject to regulatory influence through the implementation of the norms of administrative law, which have found their objectification in numerous laws of Ukraine, including acts of codified legislation, as well as subordinate regulatory and legal acts. It is indicated that the legal relations regarding ensuring the functioning of highways have the following structural content: 1) state-wide and special entities; 2) the object is the proper functioning of highways; 3) legal (set of rights, obligations and powers of subjects) and factual (real manifestations of the behavior of their subjects) content.

Key words: administrative and legal regulation, ensuring the functioning of highways, legal relations, subject, object, legal content, factual content.